

Metsäala uskoo itseensä muttei huomiseen

Globalisoituvassa maailmassa kilpailu osajista kiristyy. Metsäalan houkuttelevuus ja ulkoinen imago ovat viime vuosina huolestuttaneet metsäalalla toimivia. Se, millaisena metsäala näkee ja kokee itsensä, vaikuttaa alan kykyyn vastata tulevaisuuden haasteisiin. Alan omakuva on myös lähtökohta sille, minkälaiseksi metsäala mielletään muiden silmissä. Tänään julkaistu tutkimus antaa metsäalalle aihetta itsetutkiskeluun. Alan toimijat uskovat itseensä, mutta metsäalan tulevaisuuteen he uskovat vähemmän kuin yhteiskunnalliset päättäjät ja alalle hakeutuvat opiskelijat.

Metsäala elää voimakasta muutosten aikaa. Avautuva maailmankauppa, Euroopan yhdistyminen sekä muu toimintaympäristön muutos tuovat haasteita, joihin metsäalan pitää sopeutua. Samalla perinteiset keinot vaikuttaa ympäröivään maailmaan vähenevät. Metsäalan identiteetti on murroksessa, perinteinen mielikuva metsien miehistä ja metsäalasta on muuttumassa.

Vuosi sitten Suomen Metsäyhdistyksen järjestämällä Metsäpäivillä kyseltiin osanottajien mielikuvia metsäammattilaisuudesta, metsäalasta ja sen tulevaisuudesta. Metsämiesten säätiön tuella aineistoa on sittemmin täydennetty metsäalan korkeakouluopiskelijoille sekä yhteiskunnallisille päättäjille tehdyllä kyselyllä. MMM Karoliina Lindroosin ja MMT Eeva Hellströmin selvityksen ”**Omakuva metsäalan tulevaisuuskysymyksenä**” tulokset on julkaistu tänään Lahdessa, vuoden 2005 Metsäpäivien yhteydessä.

Metsäalan toimijat rinnastavat itsensä mieluummin metsäalaan tai metsäammattikuntaan kuin esimerkiksi metsäklusteriin. Heidän mielikuvansa ammattikunnastaan on myönteinen. He kokevat metsäammattilaisten pyrkivän luotettavuuteen ja yhteistyöhön, kantavan huolta metsien hyödyntämisestä ja työllisyydestä sekä olevan ylpeitä omasta alastaan. Kehittämisen varaa olisi erilaisten näkemysten suvaitsemisessa sekä nuorten kannustamisessa alalle.

Metsäsektorin ollessa yhä enemmän riippuvainen muusta yhteiskunnasta alan tulevaisuuden kannalta on olennaista, millaisen kuvan tulevaisuuden mahdollisuuksistaan se itse muille antaa. Metsäalan nykyistä myönteistä omakuvaa varjostaa käsitys, etteivät alaa koskevat päätökset ole sen omissa käsissä ja ettei ala ole kovin yksimielinen ja sopuisa. Myös alan tulevaisuus nähdään selvästi nykyisyyttä synkempänä. Metsäalan toimijoiden näkemys metsäalasta ja sen tulevaisuudesta osoittautui selvästi pessimistisemmäksi kuin yhteiskunnallisten päättäjien näkemys. Tähän sisältyy vaara, että alan itse kokema pessimistisyys alkaa heijastua kielteisesti myös alan ulkopuoliseen imagoon.

Metsäalalla on tarve arvioida ja lisätä kiinnostavuuttaan paitsi alalle pyrkivien, myös alalla jo toimivien osalta. Vaikka yli puolet metsäalan toimijoista ei selvityksen mukaan vaihtaisi toimialaa, lähes puolet vastaajista ilmaisi tyytymättömyyttä alalla toimimiseen. Alan kiinnostavuuden ongelmat koettelevat etenkin naisia, vaikka he ovat nykyisiin työtehtäviinsä miehiä tyytyväisempiä. Naisista miehiä suurempi osa haluaisi siirtyä toiselle toimialalle. Naisilla oli myös miehiä kielteisemmät mielikuvat siitä, millaisia metsäammattilaiset ovat ja millaista työskentely metsäalalla on. Koska naiset muodostavat kasvavan osan metsäalan toimijoista, heidän viihtymiseensä metsäalalla on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Tutkimus osoittaa metsäalan korkeakouluopintojen aikana tapahtuvan huomattavaa identiteetin muovautumista. Osa tästä identifioitumisesta on kuitenkin huolestuttavaa. Aloittelevien opiskelijoiden näkemykset metsäalasta ovat valoisampia ja moniarvoisempia kuin opinnoissaan pidemmälle ehtineiden. He myös suhtautuvat varttuneempia opiskelijoita sekä metsäalan toimijoita optimistisemmin alan tulevaisuuteen. Varttuneet opiskelijat ovatkin jo omaksuneet samankaltaisen pessimistisen näkemyksen alan tulevaisuudesta kuin metsäalalla työskentelevillä on.

Lisätietoja:

Raportti löytyy kokonaisuudessaan pdf-muodossa osoitteesta: www.smy.fi/tiedotteet

MMM Karoliina Lindroos, soittopyynnöt Suomen Metsäyhdistykseen, puh. (09) 6850880
MMT Eeva Hellström, Johtaja, Päättäjien Metsäakatemia, puh. 050 3512412